

Glósur úr laganámi við Háskóla Íslands, 1 af 2

Bjarni Benediktsson – Háskóli Íslands – Laganám – Glósur – Kröfuréttur – Bótaréttur – Vanheimild –
Þinglýsingaréttur – Leigusamningar – Framfærslusamingar – Sjóréttur – Víxlar

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360
Uppvaxtar- og námsár
Askja 1-4, Örk 5

©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

Skuldajöfnun I. Greina má í milli frjálts skuldajöfnunar, þ.e. þegar heimildin byggist á sam- atv. þ., þar sem at nota, at hvor gefur upp sína skuld gegn því at hinn geri slíkt hit sam-
 Slá er um at nota þessari skuldajöfnun. Nóbels lagaðu um skuldajöfnun atallega procedur
 eru: N. 2. 5-13-4, ^{litla skilningur} 1. 4. 1902, l. 2. 1882 § 4, l. 14. 1905 I, 2. mgr. l. 19. 1924 § 12, 42. II. Slá alm.
 heimild til skuldajöfnunar. Ut af því sig hvergi lögbodit og því ekki heimilt at kröfufur,
 tveir menn eiga hvor á annan og eru alveg sjálfstættar, hafi ein áhrif á hvoru at ra- þa þat sem
 málið með skuldajöfnun. er, at kröfufur hafi á at vera hann jafu heppilegur og þessari greitt
 og tryggja gegn insolvens skuldara. Á því þessa byggir: skuldajöfnun er fullnægja
 kröfufur við þat, at skuldari gefur eftir gegnkröfu sína, þar sem löggjöfin þar skulda-
 jöfnunargjafirgjafingunni ^{sviðasta} sömu þessari og borgun, skv. þessari skottun, at með heimil þá
 kröfufur þat, sem hann ber. Fyrir henda skulu vera einhvirðis kröfur milli tryggja
 manna (dear obligations inter eandem personas). Heimilt at boru með kröfu þessari manni
 til skuldajöfnunar, ef hann hefur gefit skuldara réttoka heimild til þess. þá er spurningin,
 at hve miklu þygt. getur skuldari gegnkröfu sína kröfufur komit fram til skuldajöfnunar
 kröfu, sem hann hefur gegn þessari eiginu kröfufur. Gegn því gjaldþ. m. getur kröfufur komit
 fram ^{þessari} kröfu sínu, skv. gjf. 17 og l. 19. 1924 § 42. Af þessu þykir mega leit á at
 slík vittaka skuldajöfnun heimild sé um öflun þessari réttarverndun (t.d. fjárnám) og motta
 causa. Gegn slíkum eig. mega komu fram kröfum, sem hildu á fjárnámanna þessari. Þetta
 á ekki við þessari inter vivos t.d. framsal. En þar kemur til reglar: gjf. 17: f. og
 vel. 34 h. þ. mgr. Slá því er skuldajöfnun heimild at þá þegar mennl. kröfu er, at þegar hin
 er skrífleg (þ.e. vitaskiftabréf) komu alm. reglar um motta þessari, skv. tskp. 1798 § 2 til
 greina. Þessar telur þetta sjálfstætt reglar en þat namnt rétt. Alm. reglar er því sí at gegn-
 kröfu mega komu at, skv. nánar gjf. 17. En sí samregla á ekki við alment, alment er manni
 heimilt at komu með gegnkröfu, er hann hefur fangit á rekisatun at framsalgjafa at er er hin
 þessari vitneskju um flutningun, þá ekki sé gegnkröfu fallin í gjaldþaga eftir vitneskju og eftir
 hinu kröfufur. 2. Kröfufur skulu komu: gjaldþaga. 3. Þar eiga at vera réttarverndun.
 4. Kröfufur eiga at vera samþvilegur, þessa þessari venjuf. at vera um þessari hluti og

*) Kenning þessari. Lár. (Björk)

Éf um leigubréfa lús á hendur skuldara er að meta, hví þeir skv. þessu skuldajafnatvheimild
þegar þeim bröfum, sem til eru orðnar skv. samningi við gjafstaraann sjálfan en ekki gagnvart
bröfum er banna af sama. vit bríð. Glei er þó þess að gata, að kafi skilmána verit vet-
rethar þar ^{rethar} þrotabítt rítt glír leigunni frá upphafi næsta leigutímabils þannig að gagnvart
þessum ekki að. Sama er af leigubréfum er ívotsettur en bríð skv. þessu, þó ekki frá næsta tímil
eftir þessum; Sjó þessum § 17 i. f. Éf þú framleður munlega bröfu heldur skuldari sama
gagnvartvætti og kann haft. gagnvart þínu / ^{gagnvartvætti skuldara} þess er skuldari, sem þar rítt skv. § 17 og má
því þóla um af nægum bröfum eru, þú allan þessan vegur er þess að gata að sé eiginlegur
skuldajafnatvætti gætur þess haft áhrif.

~~Handwritten scribbles and crossed-out text.~~

Skuldari getur verið skilið hvegið með þeirri gegn kröfuhafa vegna sambands síns og fjárfri skulda-
an hvernvegið hefur gott af með þeirri, sem fjárfri skuldari hefur gegn kröfuhafa. & f. skrifuhafi
gefur skuldara sínum eftir gegn því, að sé skuldari gefi sínum skuldara eftir, sem þessi er
í samli. kröfuhafi og fjárfri skuldara, er um 2 endurgjafi at nota. IV. Loks getur
kröfuhafi gefið eftir rétt sínum án þess að latia in solutum eta endurgjafi
þessi t.d. þarf þá ekki að vera endurgjaldshlutur með öllu.

63

68

af tilviljum. Ekki heldur af öðru má að sambandi sé slitið milli greiðslu og gæguveitalu, svo
sem er skv. kaupal. § 28, 2 mgr., þegar gjaldfræstur er veittur fyrir lausafé. Ef greiðslan er fræst
öðru, að henni verður ekki skilað aftur, t. d. vinnugreiðsla, á rétt hafi heimtingu á verðmæti greiðslu
önnur hún hafi þá forrétt af tilviljum. En hafi sá, er ríftunarréttinn hefur tekið á móti einhverju
þá verður hann að skila þeir aftur í sama ástandi, að öllu verulegu; skv. kaupal. § 57. Slaf.
þá forrétt af tilviljum á ástrum rit.; kaupal. § 58 hefur hann og ríftunarrétt ein þess að þurfa
greiða nokkurt frá sínu hálfu. Ef ríftunarrétt hafi má skila greiðslu eyðdri á n. l. aftur á henn
að greiða fyrir þátt með lafsaltri; lafsatri gæguveitalu, og skal afslátturinn miðast við hlut-
fallit í milli verðmætis skendu greiðslunnar og greiðslunnar skv. samun., skv. kaupal. § 57, 42, 53.
þá er við að greiða þátt miðalarna skv. verðmæti þess af afslátturinn gæti meiri en verðmæti
greiðslunnar, 4. Ef annar aðili verður gjaldþrota sjá kaupal. § 39-41, sigill. § 171; l. 7. 4. 24 511.

Þingskjaldegi í möguleiki

§ 6. Kröfukafi og skuldbærni verða sami máttur (Konfusíon). Enginn getur verið kröfukafi gegn sjálfum sér; þess vegna fellur rétturinn niður á svo miklu leyti sem konfusíonin nær. En kafi t.d. kröfukafi mætti kröfu sína á áttun erfiu skuldbærni kröfukafa, þá fellur krafan ekki niður á svo miklu leyti sem rétturinn nær. Konfusíon má ekki skota sem einhverjum borgum eða skuldajöfnum. Konfusíon getur verið fyrir universal succession, einhvern vef. Við þinginu mána gæming verður konfusíon einungis, ef þinginn erfiu loforðsgjafi og vice versa. T.d. um singular succession má nefna frammi. Krafan fellur þá niður niðan ástand þátt, á þann af þann salinni stendur, "Þá þann þannu samur um átt kast er með frammi viðskifta-kröfu átt skapa rétt fyrir þann fíð viðtakanda. Meiri vafi heort heimilt er átt endur-veija alment kröfu, sem konfusíon hefur rétt til, svo átt sama áhyrgt og sama tryggging þáttu víxill. § 10 heimila þátt fyrir rétt leyti og verður átt telja þátt alm. reglu, þar sem positiv lagaátt. eða sérstakur áttáttur eru ekki átt; l. 38.1901 § 6, 2. mgr. Sínnig þannu af áttátt er, átt um borgum er ekki konfusíon hefur verið átt ræta, og þegar fyrirfram áttáttinn gjaldþegi er þannu, þá til þátt til þannu áttáttu og áhyrgtáttáttu.

§ 67. Greiðsla, sem ávallt er skuldet, er ekki skylt að greiða ef hin verður ómöguleg.
En þar fyrir getur verið skylt að greiða fullmagninu. Í möguleika er þar einungis
lögástandi greiðsla 1 af skuldari er ekki skv. alm. reglum ábyrgðar fyrir ómöguleika
og svo er venjulega með eftirfarandi ómöguleika sé hann ósjálfvillur og skuldari í sakmanni,
en hinsvegar þar hann venjulega ábyrgð í subjektívum, slæmlegt og gílt. Dáin þoli
lesur vit ómöguleika, skv. alm. reglum ef hann kemur eftir dómsupphættuningu, þess
þá að geta að noma debitoris getur haft í för með sér jafnvel skylda til að ábyrgð
ósjálfvillur ómöguleika, skv. að fl. § 11. Noma að skyldan fellur einungis niður svo langt
sem ómöguleikinn nær. Ef skuldari á bótarett gegnur einhver vegna ómöguleikans
þar bröfuhafi hann venjulega 2. Ef fullmagn greiðsla verður ómöguleg, þáð alveg
ópraktískt þar að þar er um peningagreiðslu að ræða og slík skylda heldur
aftan allt þar til skyldafrágöngu dæmdu þar hefur verið skift á fullmagn.
Ef um ómöguleika er að ræða fellur og venjulega niður skyldan til að greiða gegn-
greiðsluna, skv. §§ 21, 28, 57, sigll. §§ 156, 165. Þetta getur þó breytt sé um noma
creditoris að ræða, skv. kaupl. § 17, 2 mgr. 2ja og sigll. § 95, 3 mgr. og l. 43. 1927
§ 16, l. 22. 1928 §§ 12, 13, einnig ef ómöguleiki er bröfuhafa að kenna. Ef skyldan á
gegnetik er ekki sé að greiða endurgjald fyrir ómögulegu greiðsluna, fellur hún ekki
niður. Stríka og lock-ort losa ekki.

§ 68. Skuldari slitar bröfursambandið vegna þess að það er honum óþykkt og óþ.
Aðs ekki heimilt sem almennu reglu. Sérstaka lagaheimild fyrir þar af heyrnumur
skuldari vit samur hverfa þar þelli hann niður, sigll. §§ 68, 2, 3 mgr, 96, 90, 131, 164, 174
l. 17. 1914 § 36. Sjá og l. 11. 1927 § 16⁵⁰ og l. 22. 1928 § 4. Þá getur neyðarástand haft áhrif.
Loks. l. 22. 1928 § 3, l. 11. 1927 § 3, l. 56. 1914 § 3

Fyrning I. Sví nafnt þegar réttur fellur niður vegna þess að honum er ekki beitt innan
 ákveðins frests eða þess réttstafanir gertan, sem næstsyniliger eru til þess að rétturinn heildist
 Fyrninga getur verið: i sifjarétti, arftarétti, veðsivrétti (fyrning sakar), réttarfarir, opin berum rétti.
 Fyrningu má horka skata sem veðsivna á kröfubala sé eftirgjöf frá hans hendi. Ekki kemur hún
 heldur af sömnumvandvæðum; þá mundi fyrntinu hefjast við stofnumerdeg. Ástæða er að
 skuldari er óvitlaus, einnig erfitt að samna niðurbætur. Kröfubala innheimtir þv. Gott
 fyrir áhr. að viðskiftin standi ekki of lengi. II. Almenn áhr. um fyrn. i l. 14. 1905. Áhr.
 þess fjölskráð sévákvaði. III. Sváða réttindi fyrnt 1. Sög um fyrningu, skulda og annara
 kröfuvéttinda, áhr. §1 og §4, 2 t. Svá falla undir áhr. þess, sem hlíta reglum kröfu-
 réttarinnar nema sést. undanteken sé gert. Vafamal byrni að vera um obligations non faciendi,
 en ekki er heimilt að skilja þess undan, en fyrn frestar heft. fyrnt þegar skuldari byrjar að vonafrá
 undir kröfu" falla hér og allar fjákröfur, þá ekki sé á sviði kröfuvéttar t. d. sumur kröfur
 um greiðslu arfs, skattkröfur, áhr. t. d. §3, 3 t. En hinsvegar ventur einnig að rata um
 fyrningu fjákröfna; áhr. þessum lögum. Undanteken sjá V. fyrnt. §1. i. f. um sveitarstjórn á
 hendum stjórnþega, niðurtítt aftur. l. 43. 1927 § 55. 2. Sváða áhr. fyrnt. §18. Þeningasetill með.
 þarasetill áhr. sjá um rétt áhr. þess, l. 66. 1905 § 4, l. 10. 1928 § 6. En slíkir réttir geta þar-
 kludverat. 2. Fyrning tekur á einu til annars ^{kröfu} réttinda en ekki réttarsambandsins eða lög-
 skiftanna, en þess sýnna af. Við einhlita lögskipti fellur þetta títtast saman. Þar ef um tví-
 hlita samninga er að rata, þá getur þess um stofnum slíks sambands rannar ~~þess~~, en
 sé það á annat þess stofnat heldur saman. áfram að skapa réttindi og skuldu fyrn
 atila, þess til þess er slítt en hann fyrnt ekki. En stókar kröfur geta áhr. rétt
 fyrnt. 3. Fyrnreglu siga ekki við hluta réttindi, t. d. fyrnt þess eigna til vörslu
 manna um afberdingu hlutarinnar ekki. Þá þess sé getit að haldsvéttur og veðsvéttur og
 afbærandi afgjalds kröfu fyrnt ekki, en þess ekki álykta & contravio. Þv. þá §1 um
 undant. 4. Ein kröftindi, t. d. viðhöfnaréttur fyrnt ekki áhr. þessum áhr. IV. Fyrn.
 frestar. 1. Upphaf fyrningarfrests. Sjá §5. 1 megr. Áhr. þess um verslunarskuldur, sem skilja þess í sam-
 við §3. 1 megr. og um dómkröfur, annlaupningu á hvers gjalddegi sé. § 7 þess er skilbóðsbundin heft
 X þv. sjá ¹⁹⁰⁵ § 257-2.

V. Slit fjórningur. A. U:ðurkenning skuldara, skv. § 6, vitarb. verður að vera gert við kröf-
 lafa eða umboðsmann hans. Vaxtagreittala þarf ekki slitið að vera með vitarb. U:ðurk.
 skal fara fram eftir fjórn. frestur byrjar að líta. Gífurleitt er hinn nýji fjórn. frestur jafn-
 þess fjórn. skv. þó dóm, skuldabréf, opinberg sátt B. Kröfublaði getur slitið fjórn. 1. Mals
 söku, skv. § 1 skv. § 11. Ef máli lýktar með ^{falli} dómi þá hefur nýi fjórn. fr. frá dómsuppsögu, skv. § 5
 og standur venjuleg. í 10 ár. Þá máli vísað frá dómi, þá hefur slitið eða þess lýkti in þess dómur
 gangi um kröfuna (h.d. sýkendu dómur um standarsátt) er lemanata frestur frá þessum tíma.
 2. Ef gegnkröfa er gert til skuldajafnunar in gegnkröfnum, er með eða gegnkröfuna
 fjórn. dómi, skv. § 11. (þ.e. er hún er lokað i þingbók eða högt fram i málshjál-
 3. Sjá 12 um þat þegar sleppa má einhver venjulegum lit in málshjál. Grein a verður er að
 skilja svo að einnig sé heimilt að hefja venjulega málshjál in þessum le manntum. 4. Um
 opinber skifti: sjá § 13. 5. Littis demuntatio getur haft þingingu, skv. § 14. 6. Um til fjórn
 til hestarettar sjá § 15. þess ber þar að gata, at fresturinn er aldris lengri en 10 ár, en
 ef skilgæti þat fjórn fjórn þess, at umheimta hana við isl. dómstóla þá er eitthví slitnar
 hann eftir eit ár þatam: frá.

VI. Akrif fjórningur.

1. Sjá ákv. § 1 um at kröfan, falli
 in gildi. Hinn er þá ekki lengur dómstak, hún er ekki lengur umheimtanleg með málshjál.
 En hún geti verið i gildi sem obligatio naturalis. Ef stefndur matir ekki skal fjórn.
 tekur til greina ex officio, ef hún veit. Ef hann matir er hún þess at tekur at hún
 sé þess fram af honum. Venjulegar reglur um conditio in delicti koma til greina, ef kröfu
 hafi greittis fjórnda skuld, svo at hann i sýkendu heimtunitt nema hann hafi veitt sérst. frönd
 hji vitarb. um þat gegntæti. Sínefnd § 1, 2. vax. um skuldajafnunar er og heldur ekki
 marku þess at um obligatio naturalis sé at ræða, þess at þessa reglu leitir þess af þess
 at skuldir hafa verið fallin ritur þess áður. 2. Sjá § 17 um vexti, og tímabilsgreittalun.
 3. Sjálfsvörslunet ríttur: lausafé fallur ritur skv. § 1, þá ekki i skiptum, ef kröfan
 fjórn. Og ef um kröfu skv. § 3, 2. hl. þat at ræða fellur alþessum sjálfsvörslunet r.
 ritur. Þetta þá einnig af vexti: er sett fjórn kröfnum. VII. Svist. fjórn ákv. eru
 yfir, ein þess i vaxill. og sigll.

Réttarvernd. § 73. Gegnvert skuldara. I. Varjuleg réttarvernd fyrir bröfuhafa gegnvert skuldara um bröf um t.d. positívra greiðslu er í fönum ortum sú, at skai- fullmætti er réttarbrót, þessi setning er þó nýja modificerut. § 9 um peningagreiðslu er at nota er hegt at ganga at eigin skuldara og gera fjármann og manntungevupplöf. Þiss blæti eigna þó undanskilin stundum skv. sigll. §§ 12, 13. § 9 greiðslu er um annat er peninga er stundum hegt at beita N. d. 4-5-15. Stundum hegt at draga menn met valdi til vinnu, skv. sigll. § 80 og l. 11. 1927 § 13. Slit þó t. d. ára at vinna ef kem er langvinnu ofsh. skai fram kynjiaubag skv. l. 22. 1928 §§ 5, 25. Nú er t. d. fast hegt at fl. §§ 11-14 og 16, skv. þó § 27 ofl. Dft botaskylda fyrir tjón, sem tiljat af skai- fullmætti. Stundum hefur bröfuhafi skv. rétti um neytarvörn heimild til at hindra viss verk bröfuhafa skuldara. Þessi ákv. l. 11. 1927 § 21, sigll. §§ 106, 107, 111, 259, 265 hegul. §§ 254, 262-265.

§ 75. Réttarvernd bröfveithanda gegn þriðja manni I. Því hefur verið haldið fram, at þriðjamaður skv. atli bröfveithanda vori réttarvernd gegnvert þriðja manni ritilokkut þetta er skai rétt, því at þriðji maður getur á margum hátt valdið og stutt lat at því, at lögleg fullmætti verði skai. Slit er annat mál, at þat verður at meta skv. alm. reglum hvort þer er um réttarbrót at nota, og sést þó, at mög slík verk þriðja manns eru réttmet, af því at þau koma mikilvægi tillit er réttur bröfuhafa: II. 'Dögumatt gegnvert bröfuhafa er þat of þriðji maður beiti rétti bröfuhafa, t. d. kemur fram sem hann, misheimtir skuldbref, fransískur bröfu. Slv getur aut ritat verið at nota um hirkind skv. subjektívum reglum. III. 'D umur verk þriðja manns sem skata bröfuhafa þó réttur hans sé skai notatur. I. Réttargern þem. við skuldara gera þannum ómögulegt at uppfylla skuld sína. a. Alment er minninn heimil lat at semja við skuldara, þó þat hef. í för met sér tjón fyrir hann, skv. þó gjöld og riftannareglur gjöf. Einnig ef þat er tartio ljóð at samur er gertur til solba við bröfuhafa. Próventu tóku maður ábyrgjal skuldir próventumans. b. Samur er svartir sámu instabl. ákættur greiðslu er ólögmatur, skv. l. 11. 1927 § 319, 21 sigll.

Kaup. I. Þann gængur, Marking orðins fyrir og min. fyrir kaupins. 2. Kaup: þrengr markingu þegar andvitið er peningur. Skifti: þegar að var vörur þanna: mót... Malskifti: þegar fasteign er látin fyrir fasteign. Kaup og skifti: líta sömu reglum, sbr. kaupal. § 1, 1 mgr. Malskifti: falla ekki hér brennir undir en analogískt eru sömu reglum notastar. Kaup er þegar hlutur eða réttur er látinn af herdi gegn peningum eða öðru alm. vertanale, fátta alm. skýring, sem nær til fleiri gæringa. Takmörk kaups og leigu eru þau, at kaup stafnar alm. rétt, leiga takmarkastar. Nýja sveigt og hlutfallit milli eignaréttar og takmarkastara hlutaréttinda: hlutarétt. Alm kaup og verkasami: sjá kaupal. § 1, 1 mgr. Gjöf af endurgjald er hitið sem skilast, kaup getur verið hverþonar hlutur og réttur. Þá ekki peningur (gegnum vort mót. ll.) eða ritkífunderéttur. Kaup verður ekki gert um vinnu ofh. Sjá um tegundarkaup: § 3. Að lí kaup geta allar sögpersonur verið. 3. Verslun er hefjaveit á vinnu hött, sbr. l. 59. 1905 §, l. 53. 1911 § 2, l. 52. 1925 § 1, 9. 11. 1903 § 35. Sjá um hlytaleit: kaupal. § 1. 1. Þessum kaups: § 4, 1 mgr. Kaupal. eru skýringarl. sbr. § 1.

II. Stafnum kaups. Vaxil. reglum um tilbot. Umbotsreglum vaxil. þarf ekki at vera formbundinn. Að vinnu botið at selja sum vert mati á opubum uppboti, sbr. ták. 18/2. 1847 § 5, l. 54. 1919 §, l. 63. 1919 § 5, en kaupit er þá ekki ógilt þá salt sé utan uppbotis. Um form uppboti sjá ták. 19/12. 1893. Vaxil. reglum um þegjandi laford og gildi lafordisins. 2. Sam kaup eru óhögleg. T. d. l. 55. 1926 § 7. ták. 25/9. 1850 § 14, l. 58. 1913, ták. 20/6. 1849 § 4, l. 15. 1923 § 8 15, 121. l. 64. 1928, sbr. 19/3. 1819 § 1. Misjafnt hvata þegjinger þat hefur at kaup er óhögleg.

III. Eftir samningins. 1. Samningurinn sjálfur reitar mestu, lögur til uppfyllingar og skýringu. 2. Slit selða á vera í umhöndu ísigkomulegi... Ef um teg kaup er at reita verður at vera um fullgild xintök þeirrar teg. at reita. Um einatöbl. ákveðna hluti skal fara eftir því, at seljandi vissi eða átti at vita at kaupandi taldi þessa og þessa eiginleika vara rit hlutinn, þar kemur minur á verul. for sendum og óverulegum. Um tímum sem ástandit skal mótat rit sjá kaupal. § 44. Tölgjfi skal fylgja. Hiti unnesamla verður at hafa tiktakna mægt, þyngd og stærð. Sjá minar kaupal. § 66. Samm. standur óbreyttur þá verð hekkir og lakkir. Um art sjá kaupal. § 18. Um art af hluta breifum sjá § 19 og art af skriflegum skuldabréfum kaupal. § 20. 3. Kaupvættið vaxil. um samit. 2. lla

skv. kaupal. § 5. Sjá um tímann, sem kaupvert skal rekiast til á, kaupal. § 7. Um umbrátt er sjá § 8, oft er þá frá því víkið. Kaupvert er oft fólgt í samni: þótt vert, sem fyrir var milli þessara aðila, varjúl. vert. Um reiken. í versluvar kaupum sjá, kaupal. § 6. Mótmalabakgildan svertis einungis vertið. Stundum á kaupandi brófu á aflethi þó um ákveðið vert sí samni. Um veki af kaupvertum sjá § 38. 4. 8. ú. dagi kaupis. Fer eftir samni, áða þá samni í samni felet. Sjá annars kaupal. § 12. Um þótt of frestur er ákveðinn, sem afhenda skal á, sjá kaupal. § 13. Sjá kaupal. § 69 af seljan skuldi senda hann brott fyrir ákveðinn tíma. Um merkingu tímaákvæðans sjá kaupal. § 68. Sí okki ö. v. um samni eigandi kaupandi og seljandi á skiftast á greiðslum sínum samtímis. kaupal. § 14, skv. § 70. Sjá þá skv. kaupal. § 15 um sendingu vör umnar. Um rétt til áð heinta greiðslu gegn afhendingu forni- skiptans sjá § 16 og § 71, skv. og § 68, 6 mgr. 63, 4 mgr. 64, 1 mgr. Annars ber áð athuga, áð einnig í kaupum er tvær þættir 1. afhendingartími, þegar seljandi á áð afhenda vörum, 2. greiðslutími þegar kaupandi á áð greiða kaupvertið. 5. Greiðslustatur. Afhendingarstatu seljanda. Seljandi er skuldu áð þessum hlut á afhendingarstat og ber ábyrgð á komnu þessum til. Um venjulegan afhendingarstat sjá kaupal. § 9, af senda skal hlutinn milli státa sjá § 10, er of hann skal sendur innanþá sjá § 11. Í forl. kaupum gildir vitauk. § 10. En samni er og um (f kaup og (if kaup, þá áð þá annant seljandi einungis sendinguna áð meira áða minna hegt. fyrir kaupandi. Aftur er ö. v. um franki kaup. Greiðslustatur kaupverts t. í fast ligg seljanda (kröfuhafa), 6. Slattu á áð hit seldu þessum af hendingu. fer eftir kaupal. § 17, 1 mgr. Undan kaup til regnu þá skv. kaupal. § 60, 2 mgr. Undant. eru skv. § 37 (morea creditoris), skv. § 17, 2 mgr. (af gjaldþega áinstaklega ákveðins hlutar er kominn) og skv. § 58 (þá afh. hafi þessum þessum af vilfta má greiðslu samni. ákveð. segjaast gilda af hlutnum vörri stólið.

IV. Vánafundir. 1. Greiðsludráttur seljanda. Ekki af kaupandi ber ábyrgð á dráttinum (þó hann sé þetta í sjálfmáttum atvænt, en hann ábyrgist), skv. kaupl. § 21. Slv. er og að reða um ómöguleika, en ekki þá minna sé afhent en ískilið var, of autt sé að eigi stendur til að afhenda meira, § 50, þá gæli. A. a. Kaupandi á rétt á að hefjist greiðslunnar frátt fyrir dráttinn, skv. § 21, nema hann sé slyktur út ómöguleg. b. Kaupandi á rétt á að rifta kaupit, skv. § 21, 1 mgr, 3 mgr. Sjá þó § 22 af afhenda í smátt og smátt. d. Kaupandi á oft rétt á skatabotnum. Ef einstaklega tiltökum hlutar er seldur þá kemur § 23 til greina, en hann má ekki skilyrða svo sem ort hannar stönda til, skuldari ber ábyrgð skv. alm. reglum þá ekki sé hannum að kenna. T.d. oftast á upphaflegum ómöguleika, og eftirfarandi subjektívum ^{háttstöð} ómöguleika, von þakkingu sinni. Ef um tegundarákvæðum hlut er að reða kemur kaupl. § 24 til greina, og er hún í samnami við alm. reglur. Upphætt skatubótanna fær eftir tíðir kaupandi af því að samn. var ekki fullnægt á dráttinum tíma skv. kaupl. útræðing á því kaupl. § 25. Þ fyrirgjáanlegt tíðir seljanda sam góðum og skýrðum um manni kemur þá ekki til greina. Ekki heldur tíðir, sem kaupandi á skatubót. hegt mest að láta hita út fyrir en seljandi illt mest að hækja. B. Kaupandi má rifta samn. ef dráttur er verulegur og heinta negativa konfraktsmáttarinn skv. alm. skatubótareglum. Þ. Gallar á hinni seldu. Alment er sá hlutar talinn gallatur sem ekki er jafngötuur og slíkur hlutur er vaxir at vera. Í kaupl. er megin áhersla lögð á, at greiðslan fullnægi hverjum einat. samningi. Sjá og § 50. a. Kaupandi á rétt á að rifta kaupit skv. kaupl. § 42, 1 og 43, 2 mgr, skv. § 46 af afhenda í smátt og smátt, þó þessum tilfallnum er og rétt að rifta samninginn. b. Eftir heimild til ut hækja afsláttar at tiltöku, skv. kaupl. §§ 41, 1 mgr. og 43, 1 mgr. (Rifta at nokkum legt). c. Kaupandi hefur í teg kaupum rétt til at hefjist mynna greiðslu, skv. kaupl. § 43, skv. þó § 50. d. Kaupandi á skatubótarétt. En hann mismunandi eftir því hvort samn. er haldið aða honum rift. Ef samn. er haldið þarna álv § 42, 2 mgr, 43, 3 mgr. til greina. Ef hann heldur greiðslunni á hann vængul rétt á at þá greiddan mismuninn á vird: hlutarinn gallats og ógallats á afh. tíma. Ef hann riftar kaupit kemur § 45 til. Loks ef hann riftar samninginn á hann skatubótarétt skv. alm. skatubótar. 2. Seljanda er stundum rétt at beta in göllumum, skv. kaupl. § 49, en þá skv. kortari gegn seljanda en skv. alm. reglum. f. 1. Kaupandi getur autt. tekið greiðslu gilda, frátt fyrir galla. Eins getur seljandi undarþilið sig ábyrgð. Sjá og kaupl. § 48. 2. Tilþykkingarskylda, skv. kaupl. §§ 52-54. 3. Rannsóknarskylda skv. § 47. Miðilvægt ákvæði. 4. Rannsóknarskylda í verslunarkaupum, skv. § 51.

4. Van heimild. Alger vanheimild og vanheimild at nokkva leyti. Einungis um at nota vanheimild sem kemur upp eftir at hit seldu er afhent. Slík vanheimild er í sjálfr sér galti. a. ef seljandi brætur söluheimild þegar kaupin gerast þá kemur § 59 til. ef vanheimildin kemur skil til fyrir eftir at kaupin voru gerð þar seljandi ábyrgd á sölu sínu og fjárfag, en verjul. skil t. d. lögnunir b. slær komu og verjul. riftunarástæður til greina, þá: alger riftun og riftun at n. l. 5. Greitsheldráttur kaupanda, hvað þat er sjá § 28, slv. § 50. 1. Sleimild til at halda þann. Sleimild til riftunar kaupis ~~er~~ sama. sjá § 28, slv. § 29. Sjá þar á móti: § 22. b. Skatlabotaréttur. Ef seljandi heldur kaupinu upp á kaupanda eftir fremsæfi þess þá koma drovregl. § 38 til. Annat tíðis má og þata. Um skatlabotarétt ef kaup er rift sjá § 30. Ef seljandi riftar sama. er negatív kontrakti útkoma 6. Fyrirgjafarleg vaskil kaupanda. Um það koma kaupal. §§ 39-41 til. Má nota þau ák. a. m. k. § 39 analogískt utan kaupis. En þau einungis við fjárfrot eftir at kaup er gerð. Um fjárfrot fyrir getu veglunnar um bróstur forsendur komit til.

V. U. Iskiptatilkynningar. 1. þá ort: t tilkynningar skylda sé notat þá er það skil allu þess er viðkomat. 2. Sleimild t. l. k. er: kaupal. 3. Tilkynningar skylda kaupanda ut af kaupart: slv. § 6. b. T. l. k. skylda kaupanda ut af greitsheldrátt: seljanda, sjá kaupal. §§ 26, 27. 6. Tilkynningar skylda kaupanda ut af galti á greitsheldrátt sjá kaupal. §§ 52-54. d. Tilkynningar skylda seljanda vegna greitsheldráttar kaupanda, slv. kaupal. §§ 31, 32. 2. Sjá

VI. U. t. t. h. dráttur kaupanda. Sjá ák. kaupal. §§ 33-37.

VII. Samningslok. 1. Greitsheldrátt. Skuldajafnsetur, eftirgjöf, þynging. 2. riftun. a. þá um skyldu kaupanda til at annast um hlutun. ^{§§ 55-56} b. Um skyldu til at skila aftur því, sem fengist hefur sjá kaupal. §§ 57-58. 3. högræmd kaupsamnings. a. kaupmann þvív tempore pot: ov g. b. Varul fyrir bröfum seljanda sjá kaupal. §§ 56, 57. Sjá l. 29. 1885 § 1, 10 + 9, l. 3. 1878 § 83 c.

VIII. 1. Sjá um kaup til regnslu kaupal. § 60. Sama um kaup til skotunar. Afturkaups. réttur þá þefar seljandi rétt til at kaupa hlutun aftur með þeim skilyrðum, sem sama. setur. Forkaups réttur, telur. skil til moka skifta. 2. Sjá um fob-kaup, c f kaup, c i f kaup franka-kaup, form-kaup, sjá kaupal §§ 62-65 og 67.

V. Landsleiga. 1. Innangangur. Misjöfn atstata. Hægar þjóttfélagans. 2. Bygging og jarða. a. Bygging byggingarbréfs, sja ábl. 332 og 3. Form þess ábl. 34. Sja hér og l. 60. 1907 315. Efnu bréfs ábl. 33. Sja um form annfr. l. 46. 1907 39, l. 30. 1913 og l. 35. 1929 39. Um byggingarvæð sja l. 46. 1907 39, l. 30. 1913, skv. l. 41. 1917 og l. 54. 1927. b. Byggingarstykla sja ábl. 31. Bannat að skilja viss hlunnindi frá jörð sja töl. 20/6. 1849 34, l. 15. 1923 33/21 og 15. Sja og l. 63. 1919 31 og l. 46. 1923 33 og 36. 3. Samband landsdrottans og leigulíða a. Landsdrottinn skal heimila leigulíða afnot jarðanna í leigufaru standi sja um hús ábl. 36. Efnu 2 hlaf bréfs sja 35 b. leigulíði á skilum rétt á jörðinni leigutímum. Samt hús sja ábl. 32, l. 30. 1913 33. Efnu fara. Efnu skemur af fardaga milli. Fardagar, skv. ábl. 37. Leigulíði á að hafa vargul. leigulíðaafnot, skv. ábl. 312, en þann erum alm. skil afnot, sem hafa þess af jörðinni til að reka þess svæðabiskopi án þess að ríva jörð verul. Sja ábl. 314, skv. fl. 312. b um við og kvæð, Námavéttindi um alm. skil fella. Leigulíði má skil framsetja afnot sín, sja ábl. 313. c. Leigulíði er skyldur að ríta jörðina áker. tíma, skv. ábl. 337 og 28. Um rítingu sja ábl. 3318 og 22 sja og 19. Leigulíði skal gata kærniuna landsleiganda, skv. ábl. 314. d. Leigulíði er við haldur skyldur. Sja ábl. 315, skv. þess 316 og 17. e. Jarðabrotur. Landsdrottinn sja ábl. 311, skv. utv. 346 og l. 68. 1917 311. Leigulíða, sja ábl. 320. Sja og l. 17. 1925 39 og l. 40. 1928 310. Sja um samþykki landsleiganda l. 66. 1913 36. Sérstakl. kærniuna um jarðabrotur og hús um l. 31. 1905 38 og l. 50. 1907 38. Sja um hús ábl. 310. f. Leigulíði er skyldur að greiða landskuld. Um eindega sja ábl. 3324 og 25. Sja og l. 30. 1913 33, l. 46. 1907 39. Um kringblæigur sja fl. 3115 og ábl. 324. Sja þess l. 30. 1913 33, l. 46. 1909 39. g. Leigulíði greiði skatta.

4. Samband fráfarandi og viðtakandi leigulíða; sja ábl. 337-11

5. Utthætt jarða, sja ábl. 3330-34.

6. Samnæði. Höfuvernd. a. Landsleigu búið þegar ábrotartími er á enda. Heimild leigulíða til að slita samur. sja ábl. 327. b. Efnu forsendur bréfast varulega. Dæmi: leigulíða sja ábl. 32. Efnu landsleigandi varulega lefur leigulíði rétt rétt, konum þess áker. ábl. 327 kærniuna oftast. Sja og ábl. 317. c. Varulegir leigulíða heimila ríftum án uppsagnar, skv. ábl. 337, 28, 24. Með fgrnisvara skv. ábl. 326, í t. fl. heimur skv. 3322, 18, 19, 13. c. Höfuvernd landsleigu. Ábrotaréttur er hlutaréttur. Efnu leigulíðaréttur er brottinn sja 317. Fargangur skv. skv. 333 b. Lögtalshæm. í del. ábl. 333 skv. l. 29. 1885 31. q. töl. Utthætt um skv. 329. Sja og ábl. 35

Vixlar. 1. Svng. Forngræðingur. Dæðunabergur Stala á miðhlöðum. Vixill er skuldbrot, sem fullnægir tiltekknum formabreytum og lýtur á vanlega ströngum reglum af rétti er met farið. Vixlar á hendur öðrum manni eru og í sjálfu sér ávísar. Þannihaut, acceptant (straxat), trassant. Eign vixlar Vixlar á hendur ö manni

2. Form Vixla. a. Vixill, fjárhaf, viltakandi, greiðandi, statur og stund utgjafa, greiðslustatur, undirskrifat nafn utgef; skv. vixill. 31, skv. 33b, 7, 2, 4, 24. Um gjalddega sjá 33. Sjá 35 um gjöldi vixils. b. Takmarkat hvernig mót b. má koma at: vixilmalum, mótboinn tímt. Vixilskuldbær. Um utgefanda sjá 38. Um samþykkianda sjá 39 hl. 2h. Um ábeking sjá 314. Sjá kar og f. 3. 1900315.

3. Flutningar vixilbretta til annars manns. a. Hvenor framal er heimilt, 39, hvernig framal á at vera, 31, 12, 13, hvernig framalja má, 310. A birt framals 310, ábyrgt 314 b. Vixilbretta lýst gfr á þann, er lýst vixil til sin. Samþykkiandi fær þó aldrei vixilbrett gegn öðrum skuldbærum. c. Mótboinn utaf skuldbæra skv. ul. 388 og vbl. 33. Extinctio réttkafa skv. ul. 376. d. Þittur formlega löglags handkafa sjá 339 skv. f. 340. Um umbots framal sjá ul. 316

4. Vixilskuldbærar. a. Ábyrgt skv. 387 málsoðin 349. Um ábirt þess af sumir skuldbærar eru skali hundru sjá 388 Sjá skv um birtum ofh. 3338, 48, 54. b. Um skuldbær samþykkianda sjá 323. Gfr. skali þörf afsagnar gegn. honum nema skv. 343. f. Um gjalddega ofh. eru reglur: 3331-37. skv 3 og 19. og 91. c. Skuldbær utgefanda og ábekinga skv. ul. 338, 14. Nautsyn á afsagnarvort, sjá 3325, 29, 30, 41, skv. 42. d. Ábyrgt á samþykki skort: Um eignir og til samþykki og afsagnar vegna samþ. skorts sjá vbl. 17 og 20. Vixil kafa má þó bjósa um at beita ul. 3325, 26 og 27 at a 3329, 1myr. (því nitara verður áringur beitt af réttkafa kafur vixilinn í höndum). 3 f. greiðandi samþ. vill samþykki nitav sjá 328. B. Ábyrgt á samþykki, sem requist í troggt sjá ul. 330. g. Ábyrgt á greiðslufalli, nautsyn afsagnar 3341, 43. Tilleggingarvskylda skv. 3345, 46, 47. Endurgjaldskrafa skv. 3350-52, skv. 53.

5. Lok vixilskylda. a. Vixilbretta glatast vegna vanþægumelu í af skali er sýnt til samþykki, skv. 3318, 19, skv. 19 af skali er sýnt til greiðslu 332 og 3341-44, 3 af naut greiðanda er skali sýnt, 362, skv. 56, 60, 4 af skali er afsagt vegna reitunar á afbendingu eftirvits at samvits vixls 3370, 72, 5 af reitit er at taka löglags greiðslu. l. b. 3329, 48, 62. b. Um þyngingar sjá 3377-80. c. um 393. d. um uppgjöf sjá 349 b. 3 Hvirvit og samvitt vixla. a. sjá um samvitt vixla sjá 3366-70 b. um eftirvitt sjá 3371-72. 7. Um vixla, sem glatast kafa. sjá 3373-75.

- 8. Aukamaerum vixla. a. Nauðleit. sjá § 56 og 58-65. b. Miðliganga sjá § 57 eða § 56 og 58-65.
- c. Avalisti sjá § 87. 2 mgr.
- 9. A þraguungvörðin ofl. a. Sjá ul. § 81-83 eða uml. § 10. b. A Timi afsagnar og statur, sjá ul. § 89
- B um tímatal sjá § 90, 7 § vixlgarð þarf at gera i helgum daga ⁸⁹¹ i Monataria og vis major § 91
- E um vixibrial sjá l. 2. 1882 og l. 33. 1911. C. Um arland lög sjá § 4-86.
- 10. Eigin vixlar. Sjá § 95, eða § 2. 2 mgr.

Tölubæk 1. Aust. fyrir lagsetningu um tölubæk. 2. 38. 1901.

2. Form tölubæka sjá tölubæk. 31; skv. 52. 3. Formsal tölubæka gjf. skv. 47, sjá tölubæk. 33, sjá þá 54/5, 6

4. Um ábyrgð framleiðanda, útgafanda, um greiðslu og fullmættu fyrir greiðslu sjá 53, skv. 58, 9, 10.

5. Stríðsátt tölubæk, sjá 57. 6. Um fjáringu sjá 53 og 11. (Ul. 577 kemur ekki til greina). 7. Ef tölubæk

reitar glatast sjá ul. 52. 8. Gjölding, skv. ul. 513. 9. Um erlend bög sjá 514. 10. Um vitilmiál sjá 515.

Aðrar ávísanir. 1. Ávísun beitar manns til annars um að greiða þriðja menni. Greiðslan getur verið
hvers kyns sem vera skal. Peningaávisun tilútt. Slegur um þar rétt. 2. Peningaávisun. Getur verið skilyrt. En oftast

brun og skilyrt. Vitill og tölubæk. 3. Samband ávísanda og ávísunarhafa. Skert ávísandi ábyrgð ávísunarhafa
greiðslu ávísunarinnar þar eftir atvikum. Ef ávísunarhafi á að fá hit ávísata til fullra umröta, þá á hann

fullmættu rétt á hendur ávísanda. En ekki he t. d. um innheimtuávisun. En ávísunin er líkindagagn: þá
att að ávísandi ábyrgð og verður hann þarí at sama uppruna kemur. (Gjafirittunum 1884 og G. Skv. á gægt.
skv. 51). Talfræðil hvort með ávísun má fara sem skuldbrotshald. Ávísun þarí ekki gjöld þongun á skuldb.

4. Samband ávísunarhafa og ávísata. Ávísunarhafi þarí engun þingun rétt gegn ávísatunni, þarí en ávísatun
skuldbreiddur sig gegnvert honum. Einnig getur ávísandi ávísatun framsettl ávísunarhafa rétt sinn og á hann

þá þriðjufhafi. 5. Samband ávísanda og ávísata. Ávísatun ekki skuldbur að greiða nema sérstakur áttatun þarí
t. d. ekki má þá ávísatun skuldbur ávísanda, þarí at ávísun er gjf. skv. ekki gjöld þarí þarí. Ávísatun á endurgjöld

þröfu á hendur ávísanda af hann heldur sig innan takmarka ávísunarinnar. Þarí heimilt at greiða hann eftir at
ávísandi varit gjöldþröta at skrifur lögreglu: Ef ávísatun þarí samþykkt ávísunina áttun er honum þarí

gjf. rétt at greiða hann. Þarí: ávísanda þarí gjf. ekki á þröfu. Auk þarí getur ávísatun at þarí áttun
gjöldþröfu skv. öðrum reglum t. d. reglum um skuldbgreiðslu.

VI. Þarí þingun. 1. Þarí þingun er skilyrt skuldbgreiðingur ^{t. d. skuldbur} um skuldbur. Þarí þingun breiddur skuldbur aut. ekki
Ef skuldbur vitunþarí þarí þingun verður hann þingun skv. alm. reglum. Vitunþingunþarí oft fram: verki t. d.

þingunþarí greiðslu. Einn getur varþarí á ritunþarí, af skuldbgreiðingur þarí þarí á hann at þarí fram mat þarí
þarí skv. á þröfu. Sjá sérst. þarí 56. Þarí þingun alm. ekki þarí þarí um greiðslu, sjá þá þarí 58. Þarí þingun

þingun gjf. skuldbgreiðingur ekki heldur. 2. Vitunþarí þarí þingun er skilyrt um gegnþarí vit.
þarí: Sjá um lögregluþarí þarí þarí 53/1/1/5/10.

Skilþarí.

Abyrgt. I. Abyrgt, borgum, verra, vet. 1. Abyrgt er skuldbinding manns um greiðslu til annars manns til tryggis ger at ferli þess manns; oftast abyrgt á, samt þess; matar standi við skuldbindingar sinn beið; þóntakar og atvar, sjá og stjalar 311, hegul. § 301. Abyrgtarmatur, atal skuldb. um, skuldareigandi.

II. Stofnan abyrgtar. 1. Abyrgt stofnað með lofski abyrgtarmanns til skuldareiganda. Þft fyrir milligjöngur atal skuldara. Fald oft: beinni ábun til skuldareig. um at hira atalek. Þkat lænt framsal, sjá l. 3. 1900 § 14, 2. Skuldareigandi öðlast engum rétt gegn ábun. þó hann hafi atalek. abyrgt um. En atalek. getur framsalt rétt sinn. 3. Þó abyrgjast megi ogilda skuldbindingu, en gjaldi skuldbindingarinnar oftast verul. forsenda fyrir gjaldi abyrgtar. Ef tilg. abyrgtarskuldb. er löglegur er abyrgtin oftast lögleg, sjá t.d. abyrgt í óskurðstun, lögmatri sölu atá gler. Gjaldi atalaskuldar veruleg forsenda abyrgtar, kemur til greina af skuldareig. ábyrg og sennur við ábun. Einnig oft af ábun. bjðtur sig sjálfur fram. Þess er at gata at þetta kemur einungis til af ábun, soðla: né atki: at sjá ogilda. En sé skuldb. stofnað fyrir at hira ábun. þer hann verul. abyrgt þó atalaskuld sé ogild. Sama af atalek. kemur með og utvegur ábun, þó er skuldareig. heimilt at hita svo á at ábun sé atvottur kunnugur. 4. Sjá um abyrgt á skuldb. munnra skifl. § 31. einf. l. 18. 1890 § 4. l. 40. 1909 § 10. l. 17. 1909 § 6, l. 74. 1911 § 13. l. 46. 1916 § 318-29.

III. Samband skuldareigandi og abyrgtarmanns. 1. Skilvortsbundin skuldbinding r. b. 2. Sjálfskuldar abyrgt, me þessu geru at ábun. í gjalddega. Einföld abyrgt, skuldareig. skuldbur at sama at skuld haf atki forgjaf at a fjörfrot atalaskuldara. Ef um abyrgt á skuldb. er at vata verður talið at um einfalde abyrgt sé at vata, nema lög, samn. atá verja segi annast, sjálfsk. b. titari skv. samn. skv. h. b. l. § 87 og í skifl. § 31. „Þkat lænt framsal“ einföld áb. Abyrgt á öt munu teg. greiðslu valdarmann og mist um abyrgt á einatlekl. tilt greið at hira er sjálfskuldar abyrgt. Sama um at hafa ferti. 3. Hvada atvik eru abyrgt? a. Um abyrgt á þrófarskuldb. þer eftir atvikum. Verul. atvik lögleg vankil. b. abyrgt á retharvottum nær verul. atvott til salaranna retharv. c. Abyrgt á nærveru manns nær verul. atki til þess af fjáveru er lögleg atá afskunf. 4. Skuldbinding abyrgtarmanns, í Abyrgt á skuld nær verul. til alþvax skuldarmann. Um vert: namment manni um hafi verit samit atá ábun. vottastafle kemur og atki innhambaklit sig. Hálskastur við þessat. abyrgt ábun af nær einfalde áb. vottin valdarmann af sjálfsk. abyrgt er. Sama um drötturverti. b. Atvott greiðslu abyrgtist meit er veridmat. þessu í þessu. c. Atvott at hafa abyrgtist meit er tjónit, nær afhljst. Ef um sakarmann vottin verulega rekti er namment skuldbatur.

Vatnyggjng. 1. Gæst gegn hvern vatn. eða stjald vatn. Byggt á dreyfing áhættunnar. Stjald byggur á lagfræðilegum útreikningum. 2. l. 17. 1914. l. 35. 1921. l. 54. 1915. skv. l. 53. 1919 og l. 65. 1928. l. 23. 1921. l. 81. 1919 skv. l. 42. 1924. l. 73. 1928. l. 28. 1928. l. 17. 1914. Gf. skýringar vegna. 3. Vatnyggjng vatnyggjngartaki, vatnyggjngur, vatnyggjngar fjárhætt, vatnyggjngarverð. Um heimild til vatn. starfsemi sjá l. 62. 1933. Vatnyggjngur getur að einn verit, er á hegnunum, þá, er vatnyggjngur eru, Vatntaki hins vegar hefur matur, jafnvel án umboðs, skv. l. 17. 1914 § 2. Vatnyggja má hvenja þá lögmata hegnunum, sem virða má til peninga, skv. sjóvatn. § 1. Gegn hvern hælur sem vil. Vatnyggjng fjárhætt má ekki vera hvern er vatn. verð, skv. sjóvatn. § 4. Um vatn. skýldur l. 1. 1924 § 1 og l. 54. 1915 § 3. Vatn. skýldur fjárhætt vatnyggjnganda um vatn., skv. sjóvatn. § 3. Sjá um mat þess, l. 62. 1933. Upplýsinga skýlda hvern er vatn. taka, a. m. b. ut svara rítt spurningum, sem fjárhættur eru leytar. Um upplýskýldur í sjóvatn. sjá l. 66 12-15.

II. Efni samer. Réttindi og skýldur. Samer. lok. 1. Dft virðit til prentaðra skv. skýldur, þann blut: samer. 2. Vatn. skýldur at bada tjón þess, er hann tók ábyrgð á. Skv. tjón og hvenja hætta er ábyrgð þess eftir samer: þá tjón komi af réttarbrót: virðit þess vatnyggjnganda skýldur réttinn, sjá l. 17. 1914 § 9 og 10. Sjá samer 3 og umfr. l. 35. 1921 § 2, og l. 54. 1915 § 15 um tjón af eigin völdum, um réttarbrót af völdum þessara manna, er vatn. ábyrgð sjá l. 17. 1914 § 9 og l. 35. 1921 § 2 og l. 54. 1915 § 15. Samer. skv. tinnar skv. mikitt greita skýldur sjá l. 17. 1914 § 8 og 28, skv. § 6 og 5, sjá § 23, 24. Sjá um fríbrött l. 35. 1921 § 2 l. 54. 1915 § 2. 3. Vatn. taki skýldur at greita stjald skv. l. 17. 1914 § 18. Skýldur at tilkynna vatnyggjnganda tjónid og gata hegnunum hvern fjárhætt, sjá l. 17. 1914 § 16-17. 4. Vatnyggjngur má framsetja rétt sinn á lötu þess þess vegna und. d. tjón. 5. Vatn. skýldur at selja lötu þess þess vegna. 6. Skýlda vatnyggjnganda lötu undir lok af lötu vatnyggjnganda þess af eðrum orsökum er þess, sem vatnyggjngur er gegn. Áhættuþvingning. Sjá um fjárhætt l. 17. 1914 § 35, er þess gjöldur ábyrgð þess þess vegna, umskýldur 10 at. Sjá um réttinn l. 17. 1914 § 36, 37, 11. l. lögmata. St. löftak. réttur og löftak.

III. Gæst vatn. 1. Sjóvatn. sjá l. 17. 1914. l. 23. 1921 skv. vgl. 88. 1921. 2. Sjóvatn. l. 1. 1924, l. 54. 1915 skv. l. 53. 1919. l. 35. 1921. 3. Endurvotnyggjng. skv. vatn. þess þess vatn, skv. l. 28. 1928. skv. 4. Þess vatn. l. 81. 1919. l. 73. 1928, l. 51. 1921, l. 33. 1921 (l. 17. 1919). Vatn. gegn of skýldur lífi og vatn. gegn of löngu lífi. Endurvotnyggjng. þess þess, sjá l. 26. skv. um vatnyggjng af lífi þess, sem ábyrgð er tekið á.

Um bót. 1. Slíð vott um samþætt umlyjótanda og umboðsmanns, og ráðstöfunarheimild umboðsmanns

2. Til umboðs tekiast þeir samn., þar samn. er falið að fara með nið. annars manns. Formlegrar samningar. Skyldu umboðsmanns að samn. skv. samn. Í heimilt að setja annars í sinn stat, skv. l. 47. 1903 § 29

Reikningsskjal. kaup. Endurgjald bótmatar. Glæðuvottur. 3. Ráðstöfunarheimildir er í mörgum samn.

Útvald: heimildinni falið þar eftir samn. Högskóla sja bl. 316, l. 47. 1903 § 25, liðl. 5553-63

Óþakkt er umboðsm. skyldur að skila umlyjótanda ábata, enda þar umlyjótanda þá hálfrann áning. Ut af þessu sja er í heimildinni ekki skylda þess umboðsmanns að beita henni. Þvíl. er umlyjótanda og heimilt að skrifa umboðsmann umboðsm. sja t.d. l. 47. 1903 § 30.

Verksamningar. I. Almenn um verksamninga. 1. Talmörk við samn. Verkamatur ábyrgð

árangur verksam. Aðalvott ekki ávott verksam. þ.e. st. er það einungis máli bót. í kaupgjafi

er þessu fylgja ekki ábyrgð á árangri. Sja talm. við kaup l. 39. 1922 § 2; 2. Slíð verður að kveðja

fjárvottis af bótum atilum. 3. Aðalskylda verksam. er að hafa verkið til svo samn. samn. er

Verkamatur ábyrgð skv. alm. reglum at hlutunum verti til. Slíð þar verjúl. reglur um ómöguleika

drótt, galla til greina. 4. Aðalskylda verksam. er greiðsla verksam. Um skyldu til greiðslu

þess og upphæð þess þar eftir alm. reglum, um það hvor þar ábyrgð á þessu, at verkið epti-

legt af hendingu. þ.e. hvert verksamatur eigi þá endurgjaldsvott þar at allhaga eftir þessu

hvert af hendingu þessu þarit fram. 5. Alm. reglur um samn. og þessu, sja þessu. § 3.

II. Þessu tegundir verksam. 1. Formsamn. sja niðl. 2. Póst flutningur. Sja l. 5. 1921. Samn.

um einbær vott postatj. I. kaup. Einungis um flutnings skyldu. Um skyldu þarvottakja til at flutni

post sja II. kaup. Um skyldu sja §§ 16-17 3. Simritunarsamn. Alm. regl. 149. 1906.

Samn. ábyrgð alls slaki, at flutu. þarvott til skila. st. þá skyldu til at skila flutnings-aftr

4. Þessu samn. sja niðl. 5. Forlagssamn. Sja l. 13. 1905 § 9.

Þessir samningar. Samningsfrelsi. Erftaferða. Furrvalvísir, sbr. l. 60. 1907 & 13-17. Gæms-
leigusamur. Landvets samur. sbr. fl. 3b. 22. Þóttaákvæði. Gerðardóms samur. Aflekaþafi.

Þetta er erendis rekstur. Almu. í heim: kt. at rötatafa fjármálum annars manns. Þetta lýsis
regla. Þessur reglur um gæmsleik fyrir þá manni, er ekki geta sjálfir gætt hagsmuna sína.

t.d. í l. 60. 1917. Stofnun reglur og skiftareglur. Auk þessa er st. í lögunum gætt röt fyrir at
manni sé heim: kt. at rötatafa sígæms annars í bet: d, sbr. fl. 3b. 14. sbr. 2/2. 1811, þessur sk. 24/11

1812, l. 42. 1926, X. kap. sigll, og sigll. 5359-60. og 62. sjá og l. 3. 1900 & 13. Skilyrfti
er, at réttur atili eða umbrotamatur hvers geti ekki gætt réttarviss. Þá verður og at vera

um neyðartílfelli at rötta. Rötatafaminur verða at vera í samv. við þetta, er skýrsamur
matur myndi gæra og telja nauðsynl. Þetta rétt at tilhaguna hinni opinbera eða þá

atila sjálfum, þessi erendis rekstur er lögmatur. Erendis rekstur í byrgið þá ekki tjátt
af honum. Hann á at gæra eigaða rekningarskil. Þar hefur rétt til endurgjalds á

utgjöldum og bestmat. Skrifleg þakkerun.
Endurgreiðslukröfur. Ef samv. forsendur bregðast eða neyðart rangar. Þá ekki ef vit-

tabanda var rétt at hita sbr. á, at greiðandi vilði greiða þessur fyrir þessur forsendur.
T.d. fyrir. á kottsamur. Dæmur skul. Hlutavéttarkröfur: l. 14. 1905

83⁵⁰

Um útgertarmann. §9. Útgertarmatur er sá, er skipit fær þarftina fyrir veiking hans. Þarf þá að
 vera eigandi. En sjá um sjóvet sigll. § 143. Félagssitgert og hlutafélag. §10. Félagssitgert er ein-
 manngis um eitt skip hver. §11. Val útgertarmanna sjá §17. Afreking §19. Starfsheimild §16. Um að hafa
 rétt hans sjá §18. Um skylda til veikingarhla §§ 20-21. Um félagssitgert gildir það, með rétt þótrun, „ista-
 essentababer“ at nær: hluti vaxtur, skv. §17, skv. §27. Sjá og §28 og §25. Um fram lögskylda sjá
 §§ 22, 23. §17. Persónuleg ábyrgð félagssitgertarmanns. Pro rata íb. skv. sigll. §14. Um málsvæði á
 hendur félaginu sjá sigll. §15. Þeir, sem útgertarmatur skuldar vegna úgertar, hafa eugen forrétt at eign
 hans í skipi. Sjá þá um rétt samútgertarmanna §§ 22, 26. §13. Flæðingar hluta og upplausn
 félagssitgertar. 1. Um framsel hluta sjá sigll. §§ 25, 26. 2. Um slit sameignar sjá §§ 27, 28.
 §14. Ábyrgð útgertarmanns almenn. Sjá §12, 1 mgr. aðalregluna, en mjög mikilvægt er undantekningin
 §12, 2 mgr. §13, §17 g, §22, § 22 g. Þar sem ábyrgð er talin örkuð þar bröfuhafi rétt rétt: því, er hann
 má halda sér at, sér sagt skipi og farngjaldi. Til farngjalds telst ekki vottgöngingur-falluaria, er
 greidd hann at verða, skv. §§ 23 8, 24 b. Afli ekki heldur í veitingu, fyrir hann verður at veika ut
 samútgert farngjald og nær þá rétt til þess. A bandan-berfið §15. Ábyrgð útgertarmanns á
 skipgjöva og skipshöfn. 1. Um heimild skipgjöva til að gera löggæmingu á löghæmli skipi sjá §§ 31
 og §137. Um aðhafsa heimild hans utan löghæmli skipi sjá sigll. §§ 53, 54, 55 og minnumandi
 þarfti: þvenja tilfalli fyrir því, at gæmingurinn verð. bindandi gegn þriðja manni. Heimild
 skipgjöva til að vera aðbærast: hi sjá §53 en vörnast: hi er hann skv. §250. Réttur skipgjöva
 til að binda útgertarmann þar eftir alm. um bótareglum. Skipgjövi getur vitanl. bundit
 sig persónulega. Eins getur útgertarmatur bundit sig. Þó skipgj. sé útgertarmatur verður
 hann ekki þvenja persónulega bundinn nema hann veiki törust hjá vit sendanda sinnum um
 hót gegnstatá á Umbotsmann skipgj. binda útger. skv. sömu reglum og skipgj. 2. Ab.
 útger. á réttarbrotum skipshöfnar sjá sigll. §13. Því þá einnig um áb. á samútgertum
 aða ekki óitvæðingum brotum at verða.

Um skipstjóra. Eðsk. mætur um burt, völd hans aflikt af og takunarhætt af valdi útgerðarmanna
Sjá um agvald sigll. §§ 106-110, slv. 52, 2 megr. og 157. Um skilyrt. til skipstjórnar sjá § 40.
1922. Slv. um nátt skipstjóra sigll. § 29. Sjá um aukataki skipstj. §§ 65, 2 megr. og 33. Glefu
kast: sjá vettvætt og persónul. bröf þess gegn útgerðarmann. Því kaup og útgjöldum, slv. §§ 236, 2 og 12
Afsatning slv. § 66, um kaup þess §§ 68-70. Um brottfari skipstj. § 67. Aþyrgeð skipstj. § 64.
§ 31, 253-263, slv. 264, l. 58. 1929 §§ 3 og 31, l. 64. 1928 § 19. Aður vett um heimil. og vett
skipstj. til vettangum f. h. útgerðarmann. Um gælu hans á vettindum þannig að sjá sigll. §§ 58, 59, 63
Skuldar skipstj. l. skatta þess, slv. § 36. 1. Skipstj. er skuldbær um skýrðum manni skuldb. að halfa
halfsögnumann og áþyrgeð þess af, ef hann gerir þess. Skuldb. er slv. vglj. l. 1919
§ 6. l. 27. 1918 og l. 16. 1903 eru um gjaldskuldb. 3. Skipstj. skal annast um viss sömnumögum
a. Bókhalda, sigll. §§ 40-44. Sömmumögum mest á mæti skipstj. b. Sjóferðaskýrsla slv. sigll. § 45
og l. 52. 1914 §§ 40 og 11. Sjá og um sjóferðapróf l. 52. 1914 § 12. c. Sjá um skattmarggerðir §§
46, 47.

Um skipshöfn. § 17. Allir, sem náðir eru á skip þessu skulu að tilheyrja skipshöfnum, sjá l. 1813
Um nátt skipshöfn. sjá sigll. § 30. Um þessu sjá l. 43. 1915 og l. 40. 1922, l. 50. 1924. Um afdrif
sjá sigll. §§ 78 og 80. Um þessu gegn þess að halda skipverja eftir sjá §§ 74 og 81. Uppsögnumetta
útgerðarmannar §§ 94-97. Uppsögnumetta skipshöfnar §§ 87-93. Sjá vettvættur og persónul.
lag þess. Um kaupþessu § 104. Um kaupþessu §§ 99 og 101. Um atkvæði skipverja sjá
§§ 49-50. 2 megr. l. 53. 1921 slv. l. 45. 1928. Sjá og l. 73. 1928. Um refsing skipverja
sjá §§ 106-112 og slv. þessu um refsing.

Um farms. Deklaratorískur veglur í eigh. Hvergi veigar teg. samn. Verkasam. þó bundin við áker. skip. Timecharter. § 1q A. Stofnun og efri farmsamnings. Alger farmsing og farmsing a. s. l. Formlaus. sjá þá § 114. Þvæða min í skiptum farmsandari má nota, § 115. Ákveðið skip, § 118. Framsal rithennis § 117, oftast bundit við sömu vörur. § 1q. B. Blit farmsamnings. Sér st. heimild til að slita umfram alm. veglur. 1. Althv. aðlin mega rifta. skv. §§ 164, 166, 165. 2. minig of tilf. § 165 varda áður en fert heft. Tannandi talsing. 2. Vaxend samnings. Sjá um farmsflytjanda (vitt hana) § 135. Slau riftur þri samn. yfirl. skv. Um rétt farmsandara sjá § 116. 3. Farmsflytjandi ein riftar. skv. §§ 131-134. Tannandi upptalning. 4. þá getur farmsandari slitið skv. § 169 skv. 133, 2 mgr. § 20. Um blitabla. þat er skiptj. sam skjal boma með skiptj. lagi og tilkoma við bundit ein skv. skip skal liggja í höfn sjá § 119. Slau karta flutning um burt § 121. Um aðli farms § 120. Vörur skal afhenda á réttum tíma. Þá þegar sjá § 123, tola § 124. Aukabíðlagar § 125. Töf um fram aukabíðlagar § 127 og 130, 1 mgr. Flutningur á stykkygissu § 128. Fastar dott. um ar fertis § 126. Bvátalningdabritun § 129. V. í hvinn atur til brottfarar § 130, 2 mgr. Um önnur skiptj. þvris farmsi á leit skv. §§ 58, 59, 3 l.

Um farmsgjald. Miðat við vörumagn, fert. tímabund. 2 ferant hvarar skal veitana vörumagn. Slit farmsgjald þv eftir samn. Um þvur fastagjald sjá § 158. Farmsandari þv þó birtuaf aukabíðlagar §§ 127, 130, 161, 3 mgr. 2 l. skv. er samit um upphættina sjá § 155, skv. 2 l. 4. Sjá aftur á moti § 155 s. hl. 120, 115, 33 og 86, sam allar hafa sérveglur. 1. Um greittala farmsgjalds § 156. En komist þat til alluravetatar skal greitta farmsgjald þá vörur sé skv. skv. § 157. Kammaka þarf hvort þat er sama vörur, sam til er eftir fertina. 2. l. skv. skal borga farmsgjald of giss er selt skv. § 54, en um batur sjá § 159 § 22. Um farmsgjald eftir veglengd. Sjá §§ 165, 166. 1. 2 l. fjárit er batarlegt er vinnul samungis réttur skv. §§ 133-134 skv. 135. En veglengdarfarmsgjald skv. § 169. 2. 2 l. fjárit er batarlegt skv. § 4 þá kemur § 165 til og um önnur skiptj. skv. § 62.